

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

העלון מוקדש לזיווג הגון לחנה בת אל בת זהבה תחי'

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

©

גליון 756 ניסן תשפ"ב שנה טז

מוקדש לע"ג מו"ר מרן רשכבה"ג ר' שמריהו יוסף חיים קניבסקי בן פעשא מרים זצוק"ל

פרשת תזריע - החודש

ישנה תופעה אצל הורים רבים של "שגר ושלח"

וכאן מוכרחים לסייג ולהזכיר את דברי גדולי ישראל שהבאנו בהזדמנויות שונות, שמי שח"ו בנו או בתו נשרו וסטו מן הדרך, אסור לו להתיימש מהם, ואדרבה על ההורים לקרב את הילד ולחבקו בעבותות של אהבה ובודאי שלא לנתק עימו את הקשר, כדי שתמיד יישאר לו גשר לצעוד עליו ביום שבו הוא יחזור הביתה.

אבל הפעם אנו רוצים לעורר נקודה אחרת. חשובה לא פחות. התורה הקדושה אומרת בפרשתנו **"אישה כי תזריע וילדה זכר"**. לא נאמר "וילדה בן" "אלא "זכר"? ומסביר **רבינו יוסף חיים זיע"א** שיש "בן נקבה" ויש "בן זכר". מי שלא קובע עתים לתורה, ומתנהג כמו אישה שפטורה מלימוד תורה, הוא בבחינת "בן נקבה". אך מי שלומד תורה, מפי רב או בחברותא, הוא "בן זכר" שעושה מעשה זכר המחוייב בלימוד תורה.

ולפי מה שהקדמנו לעיל, זוהי תכלית מצות "פרו ורבו", להביא ילדים שעובדים את ה' ית' והוגים בתורתו. ולכן מברכים בסעודת חתן "הרחמן הוא יברך את החתן והכלה **בבנים זכרים** של קיימא לעבודתו יתברך", כי לא די להביא בנים לעולם אלא מחובתנו כהורים לעשות כל השתדלות שיהיו הבנים שלנו "בנים זכרים" שיש בהם אהבת התורה ושוקדים הם בה יומם ולילה.

לצערנו ישנה תופעה אצל הורים רבים של "שגר ושלח", רושמים את הילד לתלמוד תורה טוב או לישיבה מעולה, משלמים שכר לימוד והכל טוב ויפה, אך לא מתעניינים ולא בודקים מה מצב הילד, כיצד הוא מתקדם בלימודים, כיצד הוא מסתדר בחברה.

זה לא מספיק לעקוב אחרי ציונים של מבחנים או ציונים בתעודה. צריך להתקשר ולשאול את המלמד או הר"מ והמשגיח בישיבה מה קורה עם הילד. זו עובדה שקשה להתכחש לה שמורים או רבנים בישיבה מתייחסים אחרת לגמרי לתלמיד שההורים שלו עומדים בקשר רציף ומתעניינים כל העת בשלומו ובהתקדמותו בלימודים.

פעמים רבות מתחילים להתעניין רק כשרואים שהילד פוזל לצדדים וסוטה מן הדרך, ואז זה כבר מאוחר.

כשהילד רואה שההורים בודקים ושואלים עליו, זה נותן לו עידוד חזקה ודחיפה להתקדם עוד ועוד.

"אולי יוולד לך בן רשע ולכן משמים מונעים ממך פרי בטן?!"

"דבר אל בני ישראל לאמר אישה כי תזריע וילדה זכר" (יב, ב)

את העלון הזה אתם קוראים בשבת הראשונה של בין הזמנים. תקופה זו מיועדת כפי שנהוג לומר כדי לתת רווח "בין פרשה לפרשה" ובין זמן לזמן, ולהתבונן בדברים חשובים שאולי נשכחים במשך הזמן.

ידוע שהמצוה הראשונה בתורה הינה מצות **"פרו ורבו"**. והשאלה היא, האם די בכך שאדם הביא בנים ובנות לעולם כדי לצאת ידי חובת מצוה זו? **והתשובה היא, לא!** הקב"ה ציוה אותנו להביא לעולם **ילדים עובדי ה'**, צדיקים ויראי שמים, ואת זה נשיג על ידי שנתאמץ לגדל ולחנך אותם לתורה ולמצוות. וכשאנו זוכים שבנינו ובנותינו עוסקים בתורה ובמצוות, אזי מתקיימת על ידינו מצות "פרו ורבו".

דבר זה מפורש בתפילת השל"ה המפורסמת שנוהגים לקרותה בערב ראש חודש סיון, **"ועל קיום העולם ועל קיום התורה, בא לנו ממך ה' אלוהינו שני ציוויים. כתבת בתורתך "פרו ורבו". וכתבת בתורתך "ולמדתם אותם את בניכם". והכוונה בשתיהן אחת, כי לא לתוהו בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת יצרת אף עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך"**.

וכן מבקשים אנו בהמשך תפילה זו: **"ובכן אבוא אליך ה' מלך מלכי המלכים ואפיל תחינתי, ועיני לך תלויות עד שתחנני ותשמע תפילתי, להזמין לי בנים ובנות, וגם הם יפרו וירבו, הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות, לתכלית שהם ואני ואנחנו כולנו יעסקו בתורתך הקדושה, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה"**.

וידוע המעשה **במרן החפץ חיים זצ"ל** שאיש אחד שלא זכה שנים רבות לילדים ביקש ממנו כמה וכמה פעמים ברכה והבטחה שייפקד בזרע של קיימא. החפץ חיים התחמק בכל פעם מלברכו באמרו: **"מנין לך שילדים זה דבר טוב בשבילך? אולי יוולד לך בן רשע ולכן משמים מונעים ממך פרי בטן כדי שלא לצער אותך?!"**

אותו אדם התעקש בכל זאת לקבל ברכה, ולבסוף החפץ חיים בירך אותו שייפקד בבן זכר. כמובן שהברכה התקיימה והוא נפקד בבן. אך כשילד זה גדל הוא היה רשע גדול שחטא והחטיא את הרבים, וגרם לאבא שלו צער כה רב ובושות כל כך גדולות, עד שהוא התחרט שלא שמע לדברי החפץ חיים.

בנימין בן סלחה ז"ל ♦ סרח בת רחמה ע"ה ♦ שלמה בן טאוס ז"ל ♦ נאזיה בת תאג'ה ע"ה ♦ אהרן בן יהיא ז"ל ♦ הסיבה בת מננו אזולאי ע"ה ♦ רחל בת סאלחה ע"ה ♦ יהיא בן טלאת ז"ל ♦ סלים בן חביבה ז"ל ♦ נתן יעקב בן ליזה ז"ל ♦

תלמידים מצויינים דעכו מחמת שאף אחד לא

התעניין בהם

כמה סיפורים אני מכיר אישית של נערים מצויינים בעלי כישרונות שדעכו מחמת שאף אחד לא התעניין בהם. ופתאום כשהאבא או האימא שמעו את העצה הזו והחלו ליישמה הם ראוי שינוי עצום בילד. הוא קיבל חשק ללמוד והתמיד והצטיין בלימודים בהתאם לכישוריו האמיתיים.

סיפורים רבים התפרסמו לאחרונה על גודל שקידתו והתמדתו של **מרן שר התורה הרב חיים קניבסקי זצוק"ל**, אך אנו צריכים לשים לב לא פחות לסיפורים של בניו ונכדיו על איזה איש משפחה נפלא ומדהים הוא היה. נכדיו מספרים על סבא שממרום תורתו וגילו היה בקשר עם כל נכד ונכד, למד איתו, בחן אותו, הקשיב לו, עודד אותו. ואם שר התורה שכל רגע היה מדוד אצלו מצא את הזמן להקדיש לבניו ונכדיו מה נאמר אנו הקטנים שהזמן אינו יקר לנו עד כדי כך.

"מרן הרב עובדיה זיע"א שאל אותי לא אחת:

הלכת לבקר את הילדים בישיבות?"

לאחרונה יצא ספר משובח ביותר על **מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל** בשם "מלך שהשלים שלו". את הספר חיבר הרב שלום סעדון, שהיה מהמקורבים ביותר למרן. הגאון הרב אברהם יוסף שליט"א בנו של מרן התבטא שזהו "הספר הטוב ביותר שיצא על מרן". והספר אכן כזה. מופיעים בו סיפורים מדהימים ונדירים על מרן מכילי ראשון עם השקפה צרופה ודרך חיים, ויש בהם חיזוק עצום לבני דורנו ההולכים לאור חזונו ומורשתו של מרן.

בהקשר לנושא שבו עוסק העלון השבוע אצטט בשורות הבאות דברים נפלאים וחודרי לב שכתב הרב שלום סעדון בספרו (עמ' 72): "**מרן זיע"א היה מקפיד מאד לבקר את ילדיו בישיבה**. לא אחת הזדמן לי להתלוות אליו לישיבת חברון בה למד בנו, ונוכחתי לראות איך היה מרן מתעניין בשלום בנו אצל ראשי הישיבה והרמ"ם, ולאחר מכן היה פוגש את בנו, משוחח עמו ומעודד אותו בלימודו".

"**טעות גדולה יש בידם של ההורים שאינם מקפידים לבקר את בנם בישיבה או בת"ת**. מבחינתם זהו "שגר ושלח", ולא מבינים את חשיבות ההתעניינות במצב בנם בלימודים ובמעמדו החברתי. שלא לדבר על המסר החשוב שהבן מקבל כאשר הוא רואה את ההתעניינות והאיכפתיות של ההורים שלפעמים מוסרים נפש בביקורים אלו, במיוחד כאשר הבן לומד רחוק מן הבית ויש טורח גדול להורים לבקר את בנם".

"וזאת למודעי: גם הצוות בישיבה ובראשם ראש הישיבה, כשרואים את האיכפתיות של ההורים, את ההתעניינות שלהם בילד, הם שמים דגש חזק יותר על הילד, משגיחים יותר ונותנים לו תשומת לב רבה יותר".

"**מרן זיע"א שאל אותי לא אחת: הלכת לבקר את הילדים בישיבות?"**

זכורני שערב אחד כאשר אני ואשתי הלכנו לבקר את בנו בישיבה, הגענו לפני תום הסדר וחיכינו ברכב. והנה ניגש אלינו אדם נשוא פנים ושאל אותנו אם אנחנו נוסעים לירושלים. עניתי לו בחיוב, אך ציינתי בפניו כי אנו נצא לדרך רק לאחר שנפגוש את בנו ונתעניין בשלומו".

"ואכן עם תום הפגישה פנינו לדרכנו ולקחנו עמנו את אותו אדם. "באתם לבקר את בנכם?" שאל. ענינו בחיוב. "אתם מקפידים על כך?" שאל. "לפחות פעם בשבוע" עניתי. ואז הציג האישי את עצמו "**אני ראש ישיבת משכנות הרועים בבני ברק. אין לך מושג איזה דבר גדול אתם עושים. אני מתחנן להורים שילכו לבקר את ילדיהם בישיבות, ומסביר להם את חשיבות הדברים. ובמיוחד בשנה הראשונה בישיבה קטנה וגדולה. לצערי, מתי מעט שומעים בקולי, הם לא מבינים את החשיבות של הביקורים האלו**".

"אני לשעצמיי", הוסיף ואמר, "מבקר את תלמידי לשעבר מדי חודש, יושב עימם, מעודד אותם ומחזק אותם". נהנינו מאד לשמוע את דבריו. אמרתי לו שהוא זכה לכוון לדעת מרן רבינו הגדול זיע"א שהיה מקפיד מאד בכך".

אמי היקרה אומרת תמיד שכדי שילד יצא

תלמיד חכם צריך לדאוג לו לשמירת העיניים

לפני מספר שבועות כתבתי על אמי היקרה תחי" שהשפיעה רבות על חיי והטמיעה בי ובאחיי אהבת תורה. וכאן המקום לספר, בהקשר לדברים הנ"ל, שאני ואחיי למדנו בזמנו בישיבה בבני ברק. ואמי היקרה היתה טורחת מדי יום שישי לנסוע מרמלה עד לישיבה כדי להביא לנו מטעמים לשבת, אוכל חם וטעים של בית, **אוכל של אמא עם הרבה יראת שמים**.

אני לא צריך לספר לכם קוראים יקרים כמה יום שישי הוא יום עמוס וצפוף, בפרט בחורף, אך אמי שהי יאריך ימיה בטוב ושנותיה נבעימים היתה מקפידה על כך בכל שבוע ושבוע, לבשל ולארוז, ולהוסיף פתקים עם **מילים חמות של עידוד ואהבה**. לפעמים הגיעה בעצמה ולפעמים היה מגיע אלינו אבי הצדיק שיחי".

יותר משהשביע האוכל את נפשנו, העניק הוא לנו חוס ואהבה עד אין קץ, בראותנו כיצד הורינו היו מוסרים נפש כדי שיהיה לנו טוב, ושנמשיך להתקדם הלאה להתעלות בתורה ויראת שמים.

דבר נוסף וחשוב לא פחות. אמא מעולם לא הניחה לי לנסוע לישיבה באוטובוסים! והגם שהדבר לא היה פשוט מחמת ההוצאות הכרוכות בכך היא תמיד דאגה שתהיה מונית שתיקח אותי מהישיבה לבית, וכן תחזיר אותי בחזרה מהבית לישיבה ביום ראשון. והכל מפני שמירת העיניים. אמא אומרת תמיד שכדי שילד יצא תלמיד חכם צריך לדאוג לו לשמירת העיניים. היא שמעה זאת ממורי **ורבי הצדיק הרב יהודה יוספי שליט"א** שהיה המחנך שלי בכיתה ז' במתיבתא של "בתי אבות" שע"י ישיבת פוניבז' [את השנה שלמדתי אצלו לא אשכח לעולם. הכניס בנו המון אהבת תורה ויראת שמים], ויישמה את הדברים בפועל עם כל הקושי שבדבר.

ולכם הורים יקרים שקוראים כעת את העלון אני אומר, "הזורעים בדמעה ברונה יקצרו", יותר משאתם דואגים מה הילד יאכל ומה הוא ילבש, עליכם לדאוג כיצד לשמור עליו קדוש וטהור!!! ובדורנו זה קשה שבעתיים מבעבר. לפעמים אנו עושים שיקולים של כסף, וזו טעות! הרוחניות של הילד היא דבר ששווה יותר מכל הון שבעולם, וגם אם עכשיו בטווח הקצר זה קשה ולא פשוט, בטווח הארוך זה ישתלם ויחזור אליך בכפל כפלים, כשבניכם יגדלו בתורה ויראת שמים ותרוו מהם רוב נחת יהודי אמיתי.

ישיבת בין הזמנים "מאור ישראל" בביהכנ"ס "דרכי תורה" לתלמידי כיתות

ד-ח בעידוד והכוונת מרן הראש"ל הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א